



# Trygghet, säkerhet och resiliens i det komplexa och föränderliga samhället

Kompetensutveckling för yrkesverksamma inom krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor



Samhället står inför stora utmaningar av föränderliga händelser över hela hotskalan - från vardagsolyckor till kris och krig. Allt från att förebygga till att upprätthålla funktionalitet under händelsen, och återhämtning efter.



# Hållbara städer och samhällen



**Samhället förändras i snabb takt, där teknikutveckling, digitalisering, och avreglering skapar nya möjligheter. Samtidigt skapar uppdelning av ansvar för viktiga samhällsfunktioner, ökat teknikberoende och resursoptimering nya hot och sårbarheter.**

De globala målen Agenda 2030 antogs 2015 med ambitionen att fram till år 2030 utrota fattigdom, minska ojämlikhet, främja fred och rättvisa samt lösa klimatkrisen. De offentliga aktörerna, såsom kommun, landsting och myndigheter, har här en central roll för att leda och koordinera det arbete som genomförs inom ramen för krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor.

”Trygghet, säkerhet och resiliens i det komplexa och föränderliga samhället” - är en poänggivande utbildnings-satsning som omfattar en introduktionskurs och fyra fördjupningskurser. Det primära syftet är att bidra till att höja kompetensen bland yrkesverksamma inom ovan nämnda politikområden. Syftet kopplar därmed tätt an till Agenda 2030-målet med att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra och motståndskraftiga.

Lunds universitet erbjuder yrkesverksamma specialister inom krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor möjligheten, att parallellt med sin ordinarie tjänst vidareutbilda sig inom centrala arbetsområden. Avsikten är att kurserna även ska bidra till verksamhetsutveckling och att stärka kopplingarna mellan de verksamma aktörerna för att möta framtidens utmaningar.

Tillsammans utforskar och skapar vi – till nytta för världen.



## GENOMGÅENDE PERSPEKTIV I KURSERNA

Kurserna behandlar inte bara koncept, metoder och verktyg utan introducerar även fyra genomgående perspektiv. Perspektiven hjälper inte bara deltagarna att under kursen analysera och reflektera över den verksamhet de arbetar i, utan ger dem även insikter och instrument att förbättra den.

1) Systemperspektiv handlar om att förstå och hantera samspel och beroenden mellan olika funktioner, aktörer och processer, samt dess konsekvenser. Exempelvis inom en organisation, mellan organisationer eller samhällsviktiga verksamheter, och mellan lagstiftningar som styr arbetet från olika delar av hotskalan.

2) Ett kritiskt perspektiv handlar inte om att vara negativ utan om att förhålla sig kritiskt och konstruktivt till rådande praxis. Till exempel genom att analysera problem, process och praktik utifrån olika synvinklar, att aktivt söka förklaringar till varför de förstås och utformas på vissa sätt. Även att reflektera över hur alternativa arbetssätt hade kunnat leda till andra resultat.

3) Designperspektiv är att tänka i termer av syfte funktion form och skapar struktur för hur ändamålsenliga arbetssätt, processer och verktyg kan utformas och utvärderas. Detta fokus på praktisk utformning gör det mycket svårt att bedöma dess lämplighet utan att först ställa sig frågan varför det genomförs och vad som behöver åstadkommas för att uppfylla det syftet.

4) Makt- och normperspektiv är angeläget att genom att synliggöra och aktivt reflektera över det som tas för givet i verksamheten och samhället, samt vem som bestämmer och/eller gynnas av att det ska vara på vissa sätt. Detta kan röra sig om allt ifrån varför vissa saker anses skyddsvärda och somliga hot prioriteras, till varför en del röster ignoreras eller varför organisationen har svårt att anpassa verksamheten till förändrade förutsättningar.

**Introduktionskurs - Perspektiv på trygghet, säkerhet och resiliens i samhället, 3hp**

### Fördjupningskurser

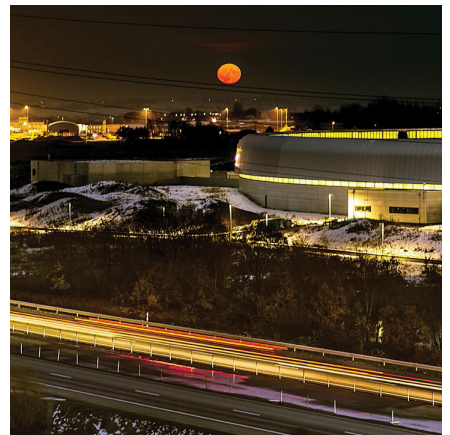
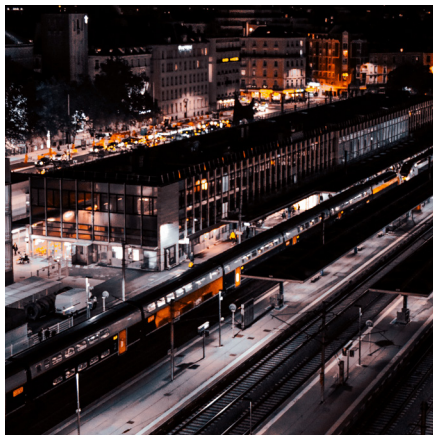
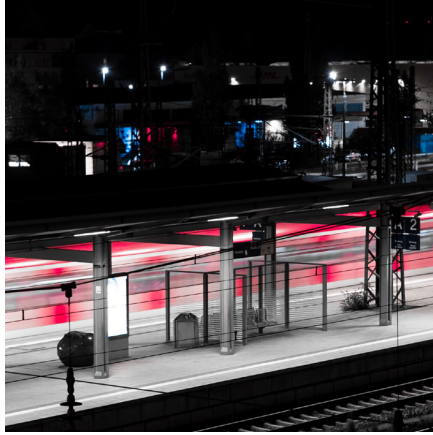
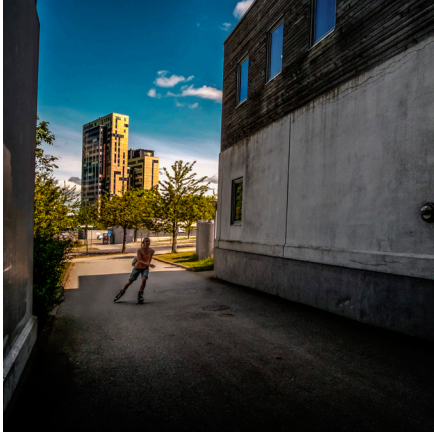
**Analys, beslut och hantering av risker i det sammankopplade samhället, 5hp**

**Planering och beredskap för samhällssäkerhet, 5 hp**

**Ledning och samverkan över hela hotskalan, 5 hp**

**Förändringsarbete och förmågeutveckling för trygghet, säkerhet och resiliens, 5 hp**

\*Ingen inbördes kronologisk ordning mellan fördjupningskurserna



## ÖVERSIKT ÖVER KURSERNA

Arbetet för trygghet, säkerhet och resiliens sker inom flera överlappande politikområden och verksamheter, som idag ofta hanteras mer eller mindre fragmenterat.

Dock delar dessa många utmaningar oavsett om det handlar om kris eller krig, risk- och sårbarhetsanalys eller klimat- och sårbarhetsanalys, förmåga eller krigsduglighet, beredskapsplanering eller kontinuitetsplanering, eller skydd av samhällsviktig verksamhet.

Till exempel genomför alla analyser av olika slag för att förstå och fatta beslut om de utmaningar verksamheten försöker hantera, vilka sedan ligger till grund för olika förebyggande och förberedande aktiviteter. Stora och komplexa oönskade händelser ställer stora krav på ledning och samverkan, oavsett vad som orsakat händelsen. Samtliga verksamheter måste även ständigt förändras och förbättras, och många arbetar aktivt för att stödja andra aktörers utveckling.

### Upplägg

Kurserna har ett upplägg som möjliggör och i största möjliga mån sammanlänkar parallella studier med yrkesverksamhet. Detta genom att kurserna tar avstamp i de faktiska sammanhang som deltagarna arbetar i och sker genom en blandning av fysiska

träffar och distansstudier. Alla uppgifter fokuserar på att förstå, förklara och förbättra olika delar av den egna verksamheten med hjälp av litteratur, filmade föreläsningar, reflektionsfrågor, kamratgranskning och seminarier med fokus på dialog med lärare och andra kursdeltagare. Kurspaketet består av en introduktionskurs och fyra fördjupningskurser.

Introduktionskursen är uppbyggd i kursmoduler som genomförs helt på distans. Fördjupningskurser kommer även att blanda distansstudier med fysiska träffar (två tillfällen). De fysiska träffarna kan komma att arrangeras även på andra platser än i Lund för att underlätta deltagande från hela Sverige.

Introduktionskursen är på grundläggande högskolenivå och riktar sig mot yrkesverksamma inom ett för kurspaketet relevant område. Denna kurs kräver inte högskoleexamen utan vänder sig till all personal som är yrkesverksam i ett relevant område.

Fördjupningskurserna är på avancerad högskolenivå och kräver en treårig högskoleexamen alternativt 5 års arbetslivsarenhet inom ett för kursen relevant yrkesområde. Sökanden förutsätts även ha läst Introduktionskursen: "Perspektiv på trygghet, säkerhet och resiliens i samhället", alternativt skaffat sig motsvarande kunskaper på annat sätt.







## **Introduktionskurs - Perspektiv på trygghet, säkerhet och resiliens i samhället**

Syftet med kursen är att ge ökad förståelse för centrala utmaningar för arbetet med trygghet, säkerhet och resiliens i samhället, samt verktyg för att analysera och hantera dessa. Syftet är även att bidra till utveckling av deltagarnas professionella verksamhet, genom att koppla kursens innehåll till den, samt att stärka kopplingarna mellan verksamma aktörer inom de berörda områdena.

### **Innehåll**

Kursen är uppbyggd i tre kursmoduler som genomförs helt på distans med onlineseminarier, där den första modulen i fokuserar på hur arbetet med trygghet, säkerhet och resiliens genomförs i Sverige idag, vilket analyseras både individuellt och tillsammans genom systemperspektiv och kritiskt perspektiv.

Den andra kursmodulen behandlar betydelsen och tillämpningen av makt- och normperspektiv för att förstå och förklara bakomliggande orsaker till varför arbetet utförs som det gör, oavsett om det är effektivt eller ineffektivt.

Den sista modulen i kursen fokuserar på hur arbetet med trygghet, säkerhet och resiliens bör genomföras i Sverige och specifikt i den organisation kursdeltagaren är verksam i, där designperspektiv används för att ge

struktur åt idéer och diskussioner om hur ändamålsenliga arbetssätt, processer och verktyg kan utformas och utvärderas.

### **Därför ska du gå kursen**

Efter genomförd kurs kommer deltagarna att ha skaffat sig ökad förståelse för de utmaningar som deras verksamheter ställs inför inom ramen för krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor. Deltagarna kommer även att skaffat sig en grundläggande förmåga att tillämpa de fyra perspektiven för att analysera och hantera dessa utmaningar – både inom sin verksamhet och inom ramen för vidare studier på avancerad högskolenivå.

### **Förkunskaper**

Introduktionskursen är på grundläggande högskolenivå och riktar sig mot yrkesverksamma inom ett för kurspaketet relevant område. Denna kurs kräver inte högskoleexamen utan vänder sig till all personal som är yrkesverksam i ett relevant område.

### **Mer information om kursen**

För mer information om kursen, anmälningsförfarande, kurskostnad och kursdatum vänligen besök: [www.lu.se/krisberedskap-for-yrkesverksamma-specialister](http://www.lu.se/krisberedskap-for-yrkesverksamma-specialister)

Kursansvarig: Hanna Lindbom [hanna.lindbom@risk.lth.se](mailto:hanna.lindbom@risk.lth.se)

## **FÖRDJUPNINGSKURS 1**

### **Analys, beslut och hantering av risker i det sammankopplade samhället**

Det övergripande syftet med kursen är att ge yrkesverksamma inom krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor en djupare förståelse för hur analys och värdering av risker, hot, förmågor och sårbarheter beror av varandra och hur sådana aktiviteter kan bedrivas med målet att skapa kunskapsunderlag för att kunna hantera risker. Vidare syftar kursen till att ge studenterna tillräckliga kunskaper om hur människor, organisationer och flera organisationer tillsammans hanterar och fattar beslut om risker för att på så sätt lägga grunden för att de ska kunna föreslå hur riskhantering borde bedrivas på ett ändamålsenligt vis.

#### **Innehåll**

Kursen tillämpar en modern syn på riskhantering som är bredare än vad som traditionellt förknippas med begreppet. Här handlar riskhantering om att på olika sätt reducera konsekvenser som kan inträffa i framtiden för sådant som anses vara av värde för en organisation eller ett samhälle. Det innebär att även aktiviteter såsom kontinuitetshantering, sårbarhetsanalys, beroendeanalys och förmågeanalys täcks in.

Kursen består av fyra moduler där den första introducerar centrala begrepp och koncept inom riskhantering.

Den andra modulen fokuserar på utformning och genomförande av olika typer av analyser av risk, sårbarhet, förmåga och kontinuitet.

Den tredje modulen handlar om hur resultatet från en analys kan användas som underlag för beslutsfattande.

Den sista modulen behandlar hur risker hanteras i praktiken och hur man kan analysera och utvärdera riskhantering.

Genomgående tillämpas de fyra perspektiv, dvs. systemperspektiv, kritiskt perspektiv, designperspektiv samt makt- och normperspektiv, som introducerats i Introduktionskursen.

#### **Därför ska du gå kursen**

Efter genomförd kurs kommer deltagarna att ha skaffat sig en grundläggande förståelse för modern riskhantering. Med hjälp av kunskaperna du förvärvar i kursen kommer du att kunna genomföra flera typer av analys-er och använda dessa för att motivera olika typer av åtgärdsförslag. Kursen ger dig också förutsättningar för att kunna analysera och föreslå förändringar av hur processer för hantering av risk, sårbarhet, kontinuitet och förmåga borde struktureras i din organisation eller i samverkan med andra.

#### **Förkunskapskrav**

Fördjupningskurserna är på avancerad högstadienivå och kräver en treårig högskoleexamen alternativt 5 års arbetslivsfareshet inom ett för kursen relevant yrkesområde. Sökanden förutsätts även ha läst Introduktionskursen: "Perspektiv på trygghet, säkerhet och resiliens i samhället", alternativt skaffat sig motsvarande kunskaper på annat sätt.

#### **Mer information om kursen**

För mer information om kursen, anmälningsförfarande, kurskostnad och kursdatum vänligen besök: [www.lu.se/krisberedskap-for-yrkesverksamma-specialister](http://www.lu.se/krisberedskap-for-yrkesverksamma-specialister)

Kursansvarig: Henrik Tehler [henrik.tehler@risk.lth.se](mailto:henrik.tehler@risk.lth.se)



## **FÖRDJUPNINGSKURS 2**

### **Planering och beredskap för samhällssäkerhet**

Syftet med kursen är att ge yrkesverksamma inom krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor en ökad förståelse för viktiga aspekter kopplat till beredskap och planering inför olika typer av oönskade händelser. Syftet är vidare att ge de yrkesverksamma en möjlighet att utveckla sig själva och den verksamhet de representerar genom att utifrån vetenskapliga teorier och ramverk reflektera över hur deras förberedande arbete (processer, rutiner och verktyg) kan effektiviseras och bli mera ändamålsenligt.

### **Innehåll**

Kursen är uppbyggd i fyra kursmoduler, den första fokuserar på hur man kan mäta krisberedskapsförmåga ur ett systemperspektiv, inklusive utmaningar och framgångsfaktorer kopplat till denna process.

Den andra modulen handlar om att förbereda sig för det okända med hjälp av allriskperspektiv där planering över hela hotskalan beaktas.

Den tredje modulen syftar till att öka förmågan att utveckla förbättrad beredskapsplanering inför oönskade händelser, utifrån vetenskapligt baserade riktlinjer.

Den sista modulen tar upp övningar med fokus på hur de kan planeras och genomföras samt hur man kan åstadkomma varaktiga effekter av dem.

Genomgående tillämpas de fyra perspektiv, dvs. systemperspektiv, kritiskt perspektiv, designperspektiv samt makt- och normperspektiv, som introducerats i Introduktionskursen.

### **Därför ska du gå kursen**

Efter genomförd kurs kommer deltagarna att ha identifierat svagheter och förslag på hur deras egna verksamheters krisförberedande planer och åtgärder kan förbättras. Kursen lägger tonvikt vid att förmedla och omsätta forskningsbaserade riktlinjer i praktisk nytta och har stora inslag av interaktion mellan deltagarna och aktiva forskare. Kursen erbjuder således goda möjligheter att utöka sitt kontaktnät med företrädare för andra myndigheter, vilket är en krisförberedande åtgärd i sig självt.

### **Förkunskapskrav**

Fördjupningskurserna är på avancerad högstadienivå och kräver en treårig högskoleexamen alternativt 5 års arbetslivsfareshet inom ett för kursen relevant yrkesområde. Sökanden förutsätts även ha läst Introduktionskursen: "Perspektiv på trygghet, säkerhet och resiliens i samhället", alternativt skaffat sig motsvarande kunskaper på annat sätt.

### **Mer information om kursen**

För mer information om kursen, anmälningsförfarande, kurskostnad och kursdatum vänligen besök: [www.lu.se/krisberedskap-for-yrkesverksamma-specialister](http://www.lu.se/krisberedskap-for-yrkesverksamma-specialister)

Kursansvarig: Peter Månsson [peter.mansson@risk.lth.se](mailto:peter.mansson@risk.lth.se)

## **FÖRDJUPNINGSKURS 3**

### **Ledning och samverkan över hela hotskalan**

Syftet med kursen är att ge yrkesverksamma inom krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor ökad förståelse för viktiga aspekter av ledning och samverkan över hela hotskalan. Vidare är syftet att ge studenten ökad förståelse för centrala utmaningar inom ledning och samverkan samt analytiska verktyg för att med ett vetenskapligt förhållningssätt bedriva förmågeutveckling inom området.

Syftet är även att bidra till en akademisk arena för utvecklingsdiskussioner över aktörsgränserna och att stärka kopplingarna mellan aktörer som är verksamma inom krishanteringsområdet.

### **Innehåll**

Kursen är uppbyggd i fyra kursmoduler, där den första fokuserar på system för ledning och samverkan över hela hotskalan. Modulen tar vad ett system är, vilka komponenter som kan ingå i ett system för ledning och samverkan samt exempel på formella system och hur man kan analysera dessa kritiskt.

Andra modulen behandlar processer för problemlösning och beslutsfattande som en central del av ledning och samverkan.

Tredje modulen tar upp ledarskapsstilar och kopplar dessa till relevanta situationer i samband med ledning och samverkan över hela hotskalan.

Sista modulen handlar om utvärdering av ledning och samverkan och tar upp varför, vad och hur vi bör utvärdera samt hur vi ska ta hand om lärdomar från utvärderingar.

Genomgående tillämpas de fyra perspektiv, dvs. systemperspektiv, kritiskt perspektiv, designperspektiv samt makt- och normperspektiv, som introducerats i Introduktionskursen.

Dessutom löper ett vetenskapligt förhållningssätt genom kursen där diskussioner kring vad man kan förvänta sig av vetenskapen inom området också tas upp.

Till varje kursmodul kopplas inspelade föreläsningar och relevant litteratur och studenten ska genomföra en inlämningsuppgift som kamratgranskas. Kursen avslutas med en individuell inlämningsuppgift som redovisas i gruppen under den fysiska avslutningsträffen, där även kursen summeras och diskuteras.

### **Därför ska du gå kursen**

Kursen ger dig som yrkesverksam verktyg att förstå, förklara och förbättra arbetet med ledning och samverkan över hela hotskalan. Med hjälp av forskning om problemlösning, beslutsfattande, ledarskap och utvärdering samt genom en verklighetsförankrad undervisning ger kursen dig förutsättningar för att förbättra din förmåga att hantera olyckor och kriser i det komplexa samhället. Kursen möjliggör också utbyte av erfarenheter och perspektiv mellan deltagare från olika organisationer i det svenska krishanteringssystemet, vilket är en viktig komponent för effektiv ledning och samverkan.

### **Förkunskapskrav**

Fördjupningskurserna är på avancerad högstolenivå och kräver en treårig högskoleexamen alternativt 5 års arbetslivsfareshet inom ett för kursen relevant yrkesområde. Sökanden förutsätts även ha läst Introduktionskursen: "Perspektiv på trygghet, säkerhet och resiliens i samhället", alternativt skaffat sig motsvarande kunskaper på annat sätt.

### **Mer information om kursen**

För mer information om kursen, anmälningsförfarande, kurskostnad och kursdatum vänligen besök: [www.lu.se/krisberedskap-for-yrkesverksamma-specialister](http://www.lu.se/krisberedskap-for-yrkesverksamma-specialister)

Kursansvarig: Tove Frykmer [tove.frykmer@risk.lth.se](mailto:tove.frykmer@risk.lth.se)

## **FÖRDJUPNINGSKURS 4**

### **Förändringsarbete och förmågeutveckling för trygghet, säkerhet och resiliens**

Syftet med kursen är att ge yrkesverksamma inom krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor ökad förståelse för och förmåga att arbeta med förändringsarbete och förmågeutveckling för trygghet, säkerhet och resiliens i samhället. Syftet är även att bidra till utveckling av deltagarnas professionella verksamhet, genom att koppla kursens innehåll till den, samt att stärka kopplingarna mellan aktörer som är verksamma inom de olika områdena krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor.

#### **Innehåll**

Kursen består av fyra moduler där den första handlar om centrala begrepp och perspektiv på förändringsarbete- och förmågeutveckling.

I den andra modulen diskuteras olika aktörer och roller i förändringsarbete och hur dessa påverkar framgång och möjlighet till hållbar förändring.

Den tredje modulen berör olika typer av förändring och viktiga verktyg samt fallgropar för förändringsarbete.

Den sista modulen fokuserar på designen av faktiska initiativ för att skapa förändring och utveckla förmåga.

Genomgående tillämpas de fyra perspektiv, dvs. systemperspektiv, kritiskt perspektiv, designperspektiv samt makt- och normperspektiv, som introducerats i Introduktionskursen.

#### **Därför ska du gå kursen**

Efter genomförd kurs kommer deltagarna att ha skaffat sig förståelse för utmaningar och framgångsfaktorer när det gäller att åstadkomma hållbar och varaktig förändring och förmågeutveckling inom organisationer som arbetar med krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor. Deltagarna ska självständigt kunna utforma processer för förändringsarbete och förmågeutveckling inom ramen för sin egen organisation.

#### **Förkunskapskrav**

Fördjupningskurserna är på avancerad högskolenivå och kräver en treårig högskoleexamen alternativt 5 års arbetslivsfareshet inom ett för kursen relevant yrkesområde. Sökanden förutsätts även ha läst Introduktionskursen: "Perspektiv på trygghet, säkerhet och resiliens i samhället", alternativt skaffat sig motsvarande kunskaper på annat sätt.

#### **Mer information om kursen**

För mer information om kursen, anmälningsförfarande, kurskostnad och kursdatum vänligen besök: [www.lu.se/krisberedskap-for-yrkesverksamma-specialister](http://www.lu.se/krisberedskap-for-yrkesverksamma-specialister)

Kursansvarig: Per Becker [per.becker@risk.lth.se](mailto:per.becker@risk.lth.se)





## Om oss

Avdelningen för riskhantering och samhällssäkerhet bedriver forskning om hur människor, organisationer och samhällen förebygger, förutser, förbereder sig för, hanterar och återhämtar sig från händelser som kan hota något av värde.

Avdelningen är ledande inom flera forskningsområden såsom kapacitetsutveckling, risk- och sårbarhetsanalys, skydd av samhällsviktig verksamhet samt makt och normer inom risk- och krishantering.

Avdelningen spelar också en viktig roll för flera utbildningar vid Lunds universitet på kandidat-, master- och doktorandnivå. Internationellt samarbete med andra universitet och organisationer är centralt i avdelningens arbete. Avdelningen var bland de första i Sverige att erbjuda utbildningsprogram med fokus på riskhantering. Här utbildas studenterna bland annat i att förutse, bedöma och minska riskerna vid olyckor eller katastrofer, samt med att föreslå åtgärder som minskar eller förhindrar risker för skador på människa, miljö och egendom.

Det finns ett stort behov av att anpassa samhällets krisberedskap till en förändrad hot- och riskbild. Detta kräver kompetens inom många områden.

Vårt mål med denna utbildningssatsning för yrkesverksamma specialister är att bidra till att framförallt stärka och effektivisera krishanteringsförmågan hos offentliga aktörer på olika nivåer i det svenska samhället. Vi vill därför kunna erbjuda möjlighet till fördjupning på avancerad universitetsnivå, anpassad för yrkesverksamma genom att göra utbildningarna tillgängliga, flexibla och tillämpbara utifrån ett målgruppsperspektiv.

På lång sikt önskar vi kunna medverka till en vidare professionalisering av det svenska krishanteringssystemet samt bidra till att uppnå Agenda 2030-målet med att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra och motståndskraftiga.

Välkomna att söka våra kurser!

Marcus Abrahamsson, Avdelningschef,  
Avdelningen för Riskhantering och Samhällssäkerhet

## UPPDRAGSUTBILDNING VID LUNDS UNIVERSITET

Lund University Commissioned Education (LUCE) är Lunds universitets avdelning för uppdrag-utbildning och kompetensutveckling av yrkesverksamma. Med den senaste forskningen som grund utvecklar vi och säljer kurser, program och seminarier i nära samarbete med organisationer, företag och myndigheter, regionalt, nationellt och internationellt. Våra utbildningar genomförs av lärare och forskare vid Lunds universitet – en garant för ämnesmässig bredd, vetenskapligt djup och modern pedagogik.

Välkommen att kontakta oss för mer information!

Tfn 046-222 0707,

[beredskap@education.lu.se](mailto:beredskap@education.lu.se)

[www.lu.se/uppdragsutbildning](http://www.lu.se/uppdragsutbildning).

För kursgenerella frågor vänligen kontakta [beredskap@education.lu.se](mailto:beredskap@education.lu.se), 046 – 222 73 27

För frågor rörande kursinnehåll vänligen kontakta: Henrik Hassel [henrik.hassel@risk.lth.se](mailto:henrik.hassel@risk.lth.se) eller Marcus Abrahamsson [marcus.abrahamsson@risk.lth.se](mailto:marcus.abrahamsson@risk.lth.se)



**LUNDS**  
UNIVERSITET

LUNDS UNIVERSITET

Box 117

221 00 Lund

Tel 046-222 00 00

[www.lu.se](http://www.lu.se)